

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.21.137/2017/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Benczö Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző Dr. Benczö Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a Dr. Sz. Zs. jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 5.P.20.706/2017/18. számú ítélete ellen az alperes által 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 51 300 (Ötvenegyezer-háromszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 241 300 (Kettőszáznegyvenegyezer-háromszáz) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

2010. július 2-án kelt adásvételi szerződéssel a **gazdasági társaság** megvásárolta a **gazdasági társaság2**-től 10 000 000 forint vételárért a **L. R.** típusú, **XXXXX00X000000000** alvázszámú személygépkocsit. A járművet **O.**-ból hozták be Magyarországra. Itt az első forgalomba helyezéskor a forgalomba helyezés iránti kérelemhez csatolták az eredeti forgalmi engedélyt, ezért ekkor előzetes eredetvizsgálatot nem végeztek. Az **o.** közlekedési hatóság által kiállított forgalmi engedélyben a fenti alvázszám volt feltüntetve.

Az autó Magyarországon **XXX000** forgalmi rendszámot kapott, a forgalmi engedélybe ugyancsak a fenti számú alvázszámot rögzítették.

A járművet 2011. április 29-én kelt adásvételi szerződéssel a felperes 10 000 000 forintért megvásárolta.

2011. május 5-én a felperes a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalánál (a továbbiakban Hivatal) mint elsőfokú Közlekedési Igazgatósági Hatóságnál előzetes eredetvizsgálat elvégzését kérte. A jármű vizsgálatát a közlekedési hatóság közreműködőjeként a **gazdasági társaság3** végezte. A vizsgálat során az alvázszámról a vizsgáló azt rögzítette, hogy annak megjelenése „beütött”. A minősítés összegzéseként a vizsgáló megállapította a jármű egyedi azonosító adatainak, vizsgált műszaki adatainak és a járműokmányának valóságát. Megjegyzésként szerepeltette, hogy a jármű egyedi azonosítói

eredetiek, az egyedi azonosító adatai és a műszaki adatok vonatkozásában a jármű és a járműokmány adatai között nincs eltérés.

E tartalommal a Hivatal hatósági bizonyítványt állított ki a jármű előzetes eredetvizsgálatáról.

A felperes 2011. május 5-én 12 000 forint hatósági vizsgadíjat fizetett meg a Hivatal részére. A számla szerint a számviteli bizonylat a hatósági díj 60%-át tartalmazza, a vizsgálat az áfa hatályán kívüli értékesítésnek számító közhatalmi tevékenység.

A felperes a járművet 2011. október 27-én **O. Gyné** üzembentartó használatába adta.

A perbeli gépkocsit a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság 2015. április 9-én kelt határozatával lefoglalta. A határozat indokolása szerint az autót korábban ismeretlen tettesek eltulajdonították, majd az egyedi azonosító jel megváltoztatását követően hamis okmányokkal újra forgalomba helyezték. A nyomozati eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy a kocsi alvázszáma nem gyári eredetű, az eredeti alvázszámot kivágták, helyére ültették be a fenti számú alvázszámot hordozó lemezdarabot. A tábla nem lézergravírozással, hanem nyomdatechnikai úton készült. Az alvázszámról a festékbevonatot eltávolítva, a gyári kivitelt kizáró szerszám és csiszolási nyomok váltak láthatóvá. Az alvázszámot tartalmazó típustábla egy laikus számára megtévesztésre alkalmas. Az üzemben tartó a lefoglalás megszüntetését és a jármű kiadását kérte a nyomozó hatóságtól 2016. április 18-án. A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság a gépkocsi lefoglalását megszüntette, és azt kiadni rendelte egy **o.** biztosító társaság képviselőjének, azzal az indokolással, hogy az eltulajdonított autó eredeti tulajdonosa egy **o.** cég volt, amelynek kárát a biztosító megtérítette, és ezt követően a kocsi kiadása iránt alapos igényt jelentett be. Az üzembentartó a határozattal szemben panasszal élt, melynek a Váci Járási Ügyészség helyt adott, a határozatot hatályon kívül helyezte. A megismételt eljárásban a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság határozatával a lefoglalás megszüntetése mellett a gépkocsit ismételten az **o.** biztosító társaságnak rendelte kiadni. Az üzembentartó panaszát az ügyészség elutasította.

A felperes módosított keresetében 7 737 000 forint, ennek 2015. április 16-tól járó törvényes mértékű kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Érvéle szerint az alperes közreműködőjeként eljáró eredetvizsgáló állomás a jármű vizsgálatát nem megfelelően végezte el, ezért az alperes téves tartalmú határozatot állított ki arról, hogy annak azonosító adatai eredetiek.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint felróhatóság nem terheli, mert a vizsgáló állomás tekintetében ellenőrzési jogköre nincs, a vizsgálat eredményét köteles elfogadni, és szerepe az eredetvizsgálatnál formális. Hivatkozott arra, hogy a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének sem, mert sem a kocsi eladójával, sem a vizsgálóállomással szemben nem lépett fel igényével. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy az adásvételi szerződés megkötése időben megelőzte a felperes által kezdeményezett eredetvizsgálatot.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 7 737 000 forintot, ennek 2015. április 16-tól járó törvényes kamatát és 491 300 forint perköltséget. Kimondta, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

A határozat indokolásában rögzítette, hogy a perbeli jogvita elbírálására a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezéseit, azok közül is a 6:548. § (1) bekezdésében írt, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget szabályozó szakaszát kellett alkalmazni. Rögzítette, hogy a kártérítési felelősség általános tényállási elemeit

meghaladóan ez esetben főszabály szerint figyelembe kellene venni, hogy a károsult a rendes jogorvoslati lehetőséget kimerítette-e a pert megelőző közigazgatási eljárásban. Adott esetben azonban ennek azért nem volt jelentősége, mert a felperes nem a rendőr-főkapitánysággal, mint közhatalmat gyakorló szervvel szemben érvényesítette kártérítési igényét, így a nyomozás során előterjesztett, a lefoglalás megszüntetéséről szóló határozattal szemben előterjesztett panaszainak legfeljebb a kárenyhítés körében lehetett volna relevanciája.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 83. § értelmében a hatóság által kiállított hatósági bizonyítvány ellen az ellenérdekű ügyfél nem élhet fellebbezéssel, annak kiállítása esetén annak bírósági felülvizsgálatára a közigazgatási perben nincs lehetősége. Mindezekre figyelemmel a perbeli jogvitában a rendes jogorvoslati jog kimerítésének, a közigazgatási határozat (hatósági bizonyítvány) bírósági felülvizsgálatának, mint előfeltételnek nem volt a kártérítési felelősséget kizáró szerepe.

A kártérítés általános szabályait vizsgálva utalt a Ket. 50. § (1) bekezdésére, hangsúlyozva, hogy a hatóság köteles aszerint a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ehhez képest a Közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (Kknyt.) speciális szabályokat tartalmaz és ugyanilyeneket rögzít az előzetes eredetvizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII.22.) Kormányrendelet (R.) is. A Kknyt. 33/A. §-ának felhívásával rámutatott, hogy a tényállás tisztázásában, az R.-ben meghatározott esetben, az e jogszabályban kijelölt engedélyező hatóság által engedélyezett tanúsító szervezetek működnek közre. Az R. 2. § értelmében az előzetes eredetiség vizsgálatot a közlekedési igazgatósági hatósági feladatkörében eljáró alperes végzi a 2017. január 1-től hatályos jogszabályi rendelkezés értelmében a Hivatal helyett. A 379/2016. (XII.22.) Kormány-rendelet 151. § értelmében ezért a felperes igénye az alperessel szemben volt érvényesíthető.

Kifejtette, hogy a felhívott jogszabályok értelmében az előzetes eredetiség vizsgálatot az alperes jogelődje végezte, annak elvégzését és eredményét ő igazolta, bár fizikai értelemben a tényleges vizsgálatot az R. által szabályozott feltételekkel működő vizsgálóállomás folytatta le. A vizsgálatot végző tanúsító szervezet a Ket. 38/C. § szerint közreműködő tanúsító szervezetnek minősül, nem önálló tanúsító szervezet, ám a vizsgálat eredményéről a hatósági bizonyítványt a közigazgatási szerv, a Hivatal állította ki. Ezért a téves határozattal okozott kárért - az egyéb szükségképpen elemek megléte esetén - a felelősség őt terheli, figyelemmel arra is, hogy a közreműködő tanúsító szervezet csupán a tényállás tisztázásában működött közre. Hangsúlyozta, hogy az alperes kártérítési felelőssége hiányát nem lehet levezetni abból, hogy a közreműködő tanúsító szervezetnek az R. 6. § (1) bekezdés c) pontja szerint kötelező felelősségbiztosítással kell rendelkeznie, ugyanis a kártérítési igény alapját képező hatósági határozat kiállítása az alperes és a közreműködő együttes magatartásának eredménye, a felperessel szemben ekként közös károkozóként felelnek a Ptk. 6:524. § (1) bekezdése értelmében, ez esetben mint egyetemleges felelősök tartoznak helytállni a károsulttal szemben, az egyetemlegesen kárt okozók közül pedig a károsult választhatja ki, hogy igényét kivel szemben érvényesíti.

Megállapította, hogy a felperes igazolta kára bekövetkezését azzal, hogy a megvásárolt, majd a rendőr-főkapitányság által lefoglalt járművet nem neki, hanem harmadik személynek rendelték kiadni, így vagyónában értékcsökkenés következett be. Ennek mértékét a nyomozati eljárás során eljáró szakértő által meghatározott és a peres felek által nem vitatott, a jármű lefoglaláskori forgalmi értékének megfelelő összegében állapította meg.

Az alperes védekezését alaptalannak találta a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés hiányára alapítottan. Annak ugyanis nem tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes által kötött adásvételi szerződés időben megelőzte az eredetiség vizsgálatot kezdeményező kérelme előterjesztését, bár egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy a felperes kára abból eredt, hogy lopott gépjárművet vásárolt meg, ám e tényt nem találta az alperes kártérítési felelősségét kizáró oknak.

A kifejtettek alapján kötelezte az alperest kártérítés megfizetésére. a kár összege után a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése értelmében a gépjármű lefoglalását követő naptól kezdődő törvényes mértékű kamattal együtt.

A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a túlnyomórészt pervesztes alperest perköltség megfizetésére, perköltségként a felperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, illetve 4/A. § alapján állapította meg.

Kimondta, hogy az ügy tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt kereseti illetéket a felperes személyes költségmentességére, illetve az alperes személyes illetékmentességére tekintettel az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet alapján.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását. Érvelése szerint tévesen állapította meg a törvényszék, hogy az R. 6. § (1) bekezdés c) pontjából nem lehet levezetni kártérítési felelősségének a hiányát. Az R. 3. § (2) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a vizsgáló állomás felelősségi körében gondoskodik az általa tanúsított adatok helyességéről, azaz véleménye szerint ő tartozik felelősséggel a megállapításaiért. A Ptk. 6:519. § második fordulata alapján pedig mentesül a felelősség alól, ha magatartása nem volt felróható. Hangsúlyozta, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, s véleménye szerint csak akkor terhelné felróhatóság, ha a tanúsítvány adataitól eltérő adattartalommal állította volna ki a hatósági bizonyítványt. Megismételte, hogy a kártérítési felelősség tényállási elemei közül hiányzik az okozati összefüggés a jogellenes magatartás és a kár között, mert a felperes kárát a gépjárművet eltulajdonító ismeretlen és az eladója - szavatossági felelősségi körében - okozta. Erre is figyelemmel a felperes hibázott, amikor igényét nem érvényesítette az eladójaival szemben folyó felszámolási eljárásban.

A felperes ellenkérelmében a törvényszék ítéletének helyben hagyását és az alperes költségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, abból levont következtetései, döntése, annak indokolása is helyes. Az ítéletábra csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel hangsúlyozza az alábbiakat.

Elsődlegesen - miként azt a törvényszék is tette - vizsgálandó, hogy a felperes kárigényét kivel szemben érvényesítheti.

A korábbi bírósági gyakorlat szerint - amennyiben a károsult kárát többen okozták és egyikük felelősségét a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére vonatkozó szabályok figyelembe vételével kellett vizsgálni - a károsultnak az igényét előbb az általános szabályok alapján felelősséggel tartozóval szemben kellett érvényesíteni, és csak annak eredménytelensége esetén

fordulhatott a hatósággal szemben. E gyakorlat azonban megszűnt, a több éve töretlen, egységes álláspont értelmében közös károkozás fennállta megállapítható akkor is, ha annak alapja akár eltérő, s ez esetben az igény bármelyik károkozóval szemben érvényesíthető. Így a BDT. 2013. évi 2947. szám alatt megjelent döntésében a bíróság kimondta, hogy „ha a szerződéses jogosult kárát egyrészt a kötelezett okozta, másrészt viszont a kár bekövetkeztében valamely hatóság is közrehatott, a kárt objektív hatásában többek magatartása okozta, így közös károkozásról van szó. A közös károkozók egyetemleges felelősségéből következik, hogy a károsult választásától függ, kárigényét mindkét károkozóval vagy csak egyikükkel szemben érvényesíti.” A BDT. 2008. évi 1916. számú döntésben a bíróság úgy foglalt állást, hogy „a gépjármű eladójának és az adásvételt követően eredetvizsgálatot végző cégnek az 1959. évi IV. törvény 344. § (1) bekezdés szerinti közös kártérítési felelőssége állapítható meg, ha az eredetvizsgálatot végző cég a vizsgálatot hibásan végzi el és nem észleli a jármű alváz-, illetve motorszámának hamisított voltát. Erre tekintettel a vevő választásától függően a kártérítési felelősséget bármelyik károkozóval szemben teljes mértékben érvényesítheti.” A BH. 2016. évi 203. szám alatt megjelent döntésben a bíróság kimondta, hogy „a kár bekövetkeztével az annak megtérítése iránti igény eljárásjogi értelemben nem lehet idő előtti, a kár egyidejűleg érvényesíthető a szerződéses és a szerződésen kívül károkozóval szemben.” A BH. 2008. évi 299. szám alatt megjelent határozatban pedig a bíróság úgy foglalt állást, hogy „a kár és a jogellenes magatartás közötti oksági láncolatban az a közhatalmi cselekvés vagy mulasztás minősül meghatározó oknak, amely az események rendszerinti lefolyása mellett - az általános élettapasztalat szerint - alkalmas volt az eredmény, a károsodás létrehozására”. A BH. 2000. évi 198. szám alatt megjelent döntés szerint pedig „akarategység hiányában is fennáll annak az egyetemleges felelőssége, akinek a gondatlan mulasztása tette lehetővé harmadik személyek szándékos károkozását”.

A Hatóság és a közreműködő viszonyával összefüggésben az ítélet tábla hangsúlyozza, hogy a Ket. 19. § (1) bekezdése szerint a Hatóság hatáskörét - az első fokon eljáró szerv megjelölésével - jogszabály állapítja meg. A 301/2009. (XII.22.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerint az előzetes eredetiség vizsgálatot a Hivatal - közreműködő igénybevételével - végzi. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése akként rendelkezett, hogy a járművek előzetes eredetiség vizsgálatának elvégzését és eredményét a Hivatal által kiadott hatósági igazolvány igazolja. A törvényszék által is felhívott 379/2016. (XII.02.) Kormányrendelet 151. § (6) bekezdés d) pontja szerint pedig a Hivatal helyett alperes jár el az adott ügyben. A hatóság e jogszabály által megállapított hatáskörét nem ruházhatja át másra, ebből következően pedig az egész folyamatért a kijelölt szerv felel.

A Ket. perbeli hatósági bizonyítvány kiállításakor hatályos 38/C. § (1) bekezdése úgy szól, hogy törvény vagy kormányrendelet rendelkezése alapján az erre feljogosított tanúsító szervezet közreműködhet a tényállás tisztázásában. (Az elsőfokú bíróságnak e körben kifejtett indokolása tehát a jelen ügyben nem releváns.) A Kknyt. 33/A. § (1) bekezdése alapján pedig a jármű előzetes eredetiség vizsgálata során a 9/B. § (1) bekezdés a) - f) pontjaiban meghatározott adatok igazolása tekintetében a tényállás tisztázásában - a kormány által rendeletben meghatározott esetben - a kormány-rendeletben kijelölt engedélyező hatóság által engedélyezett tanúsító szervezetek (a továbbiakban: Közreműködő) közreműködnek. E § (2) bekezdése szerint az engedélyezési eljárásban a kormányrendeletben kijelölt engedélyező hatóság a közreműködővel hatósági szerződést köt az előzetes eredetiség vizsgálat elvégzéséhez szükséges feltételek biztosítására, valamint a tényállás tisztázásában való közreműködésre. Az R. 5. § (1) bekezdés n) pontja szerint a közreműködővel a Kknyt. 33/A. § (2) bekezdése alapján kötendő hatósági szerződésnek tartalmaznia kell azt, hogy a közreműködőt tevékenységéért az előzetes eredetiség vizsgálat hatósági díja mindenkor összege 40%-ának megfelelő mértékű ellenérték illeti meg. A közreműködő által kiállított számlának nincs áfa tartalma, ami alátámasztja azt, hogy a peres felek

között nem jött létre magánjogi szerződés, közöttük magánjogi jogviszony nincs, a tanúsító közreműködő a díját a hatósági díjjal kapja meg a fentiek értelmében.

Az eredetiség vizsgálatot végző felelősségbiztosítása a hatóság felé fennálló felelőssége szempontjából releváns. A Hatóságnak jogszabály és hatósági szerződés alapján van olyan közreműködője az engedélyezési eljárás lefolytatására, amelynek a vége a határozat kiadása. A feladatok megosztásáról van tehát szó, aminek az a lényege, hogy a hatósági eljárás folyamatába beletartozik a közreműködő tevékenysége is. A közreműködő a hatósági eljárás részese a ténymegállapításaival, a magatartását, tevékenységét a Hatóság magatartásának, tevékenységének kell tekinteni. Ebből következik, hogy az eredetiségvizsgálat eredményéről szóló határozat az, ami a károkozó, akkor is, ha annak hibája a közreműködő magatartására vezethető vissza. A közreműködő tevékenységét tehát nem jogi értelemben, hanem ténylegesen kell vizsgálni, a közreműködő vizsgálati tevékenységének hibáit közvetlenül kell értékelni a Hatóság terhére, annak folytán, hogy a téves határozatot a Hatóság adta ki. Ebből következik, hogy nincs alapja a felelősség szétválasztásának, s az alperes azon védekezése nem foghat helyt, hogy esetében csak a határozat kiadásával kapcsolatos magatartása lenne csak vitatható. Az engedélyező eljárás felróható hibájának eredménye hibás tartalmú hatósági bizonyítvány, ugyanis az alvázsám hamisított volta gondos eljárás mellett felismerhető lett volna. A felróható magatartás miatt kapott olyan bizonyítványt a nem valódi jármű, hogy az eredeti, és miután a hamisítás kiderült, a jogellenes magatartással okozott kárért felel a Hivatal illetve jogutódja. A Hatóságnak valódi tartalmú bizonyítványt kell kiadnia, ha nem ilyet bocsát ki, akkor az jogellenes magatartásnak minősül.

A közreműködő vizsgáló nem teljesítési segédként járt el, hanem mint közreműködő, az eljárásnak olyan részese, hogy magatartása önálló megítélésétől függetlenül az eljárás végén kiadott határozathoz kapcsolódhat kártérítő felelősség.

Az adott esetben a kár összege a felek között nem volt vitás.

A fent írtak szerint tehát a közreműködő magatartása a Hatóság magatartásának minősül, így a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés fennállta is megállapítható.

Az alperes a kártérítési felelősség alól az esetben mentesülhetett volna, ha azt tudta volna bizonyítani, hogy a közreműködő számára sem volt megállapítható az alvázsám hamisított volta.

A felperes kárával nincs okozati összefüggésben az, hogy a járművet előbb vásárolta meg, mint ahogy a téves tartalmú hatósági bizonyítvány kiállításával záruló előzetes eredetiség vizsgálatot kezdeményezte volna, mert ezen események fordított sorrendje esetén is ugyanez az eredmény következett volna be: az alperes által eredetinek minősítettként megvásárolt járművet - annak értékét - a gépkocsi lefoglalása, majd harmadik személynek történő kiadása miatt elveszítette.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban is pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte fellebbezési eljárási költség megfizetésére. E címen a felperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése illetve 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § értelmében.

Debrecen, 2018. február 8.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -